

Van de schrijver van de legendarische videogame-series
Red Dead Redemption en *Grand Theft Auto*

DAN HOUSER

EEN
HOGER
PARADIJS

‘Een angstaanjagende techno-futuristische koortsdroom.’

– ERNEST CLINE, *READY PLAYER ONE*

THRILLER

KURT

HO CHI MINHSTAD, VIETNAM

10 JANUARI 2041

Vannacht is ze in mijn slaap aan mij verschenen. Daisy. Het was het soort afschuwelijke droom dat zo helder en overweldigend, maar tegelijk ook zo onbegrijpelijk is, dat je je er naderhand zowel niets als alles van herinnert. Ze verscheen aan me als een déjà vu, als iets wat je hebt weggestopt omdat je er spijt van hebt. Ik probeerde mezelf wijs te maken dat die droom veroorzaakt was door dit trieste, bloedhete kamertje in een armoedig hostel in Vietnam. Maar hoewel ik droevig was, was ik ook gelukkig. Gelukkig omdat... Tja, omdat ik toch nog van haar droom.

Hoewel er nooit iets tussen ons is gebeurd, houd ik nog steeds van haar. Het is mijn enige werkelijkheid, maar nu bevind ik me in deze nepwerkelijkheid in deze door mensenhand gecreëerde hel. Het is bepaald niet wat Mark Tyburn voor ogen had, maar volgens mij heeft hij het wel in gang gezet. Hij en wij allemaal. Hij ging voorop, maar wij volgden hem. We zouden hem overal naartoe zijn gevolgd.

Badend in het zweet werd ik wakker in dat smerige hostel. Ik werd wakker zoals ik elke dag wakker werd in het eerste jaar na het debacle. Uitgeput. Klaarwakker. Nat van het zweet. Vechtend in een oorlog, maar bijna verslagen. Ik werd wakker zoals je wakker wordt als de drugs zijn uitgewerkt. Ik werd wak-

ker zonder dat ik wist wat echt was en wat slechts tot het rijk van mijn verbeelding behoorde. En toen had ik het bericht nog niet eens ontvangen.

Ik had het nog niet gekregen, maar ik voelde het al aankomen. Of eigenlijk was me verteld dat ik het moest voelen aankomen. Ik had het gevoel dat ik opdracht had gekregen te voelen dat er een bericht in aantocht was. Ik wilde dat bericht niet. Ik wilde geen reden. Ik wilde vergeten – altijd weer vergeten – maar die ochtend, terwijl ik bezig was wakker te worden, wist ik dat vergeten onmogelijk zou zijn. En ik had het bericht nog niet eens ontvangen.

Ik holde langs de boze, domme en halfblinde robot die de receptie bemant als de bazin er niet is naar buiten en liep de stad in. In de menigte was ik alleen. Daarom was ik naar Azië gekomen; om me te verstoppen, niet alleen voor Het, maar ook voor mezelf. Dat is gelukt. De herrie, de hitte, de drukte, de waanzin. Dat werkt altijd. Vandaag werkte het niet. Het werkt niet. Vandaag voel ik me weer verhit.

Iedereen keek naar me. Ik was ervan overtuigd dat iedereen naar me keek. De slangenverkoper. De vrouw van de brommerverhuur. Die televisie daar. De stoplichten. Zelfs de blinde bedelaar en de verwilderde, misschien wel met rabiës besmette zwerfhonden. Zo ervoer ik het althans. Heet, zweterig, overvol en lawaaierig, precies zoals ik het wil, maar dan anders. Alsof het allemaal mijn schuld was. Blijkbaar word ik gek. Ik holde verder tot ik bijna geen stap meer kon zetten van vermoeidheid. Ik at niets, dronk alleen ijskoffie en dompelde me onder in de waanzinnige drukte. Maar toch kon ik niet aan dat gevoel ontsnappen. Ogen. Overal ogen.

Mensen, machines, beeldschermen, dieren. Ik had het gevoel dat zelfs de krabben die wachtten tot ze in een pan met kokend

water werden gegoooid en de kippen die wachtten tot hun koppen werden afgehakt, naar me keken, medelijden met me hadden, nog steeds naar me kijken en wachten op wat komen gaat. Alsof ze weten dat er iets te gebeuren staat. Mark Tyburn. Daisy. Dat ding. De herrie. Montana. Ik moet er steeds weer aan denken. Ik weet dat er iets te gebeuren staat. Mark Tyburn. Daisy Tyburn. Dat ding dat we hebben gebouwd. Wat gebeurt er in hemelsnaam? Ik dacht dat ik mezelf had aangeleerd dat allemaal te vergeten, maar vandaag ben ik vergeten hoe ik vergeten moet. Vandaag leef ik. Ik leef en dat is afschuwelijk.

Mark Tyburn. Hij is een genie. Dat zei iedereen altijd. Iedereen die van hem had gehoord althans. Voor een egomaan wist hij aardig op de achtergrond te blijven. Volgens mij vond hij de dwangmatige aandachtstrekkerij van de tweede generatie tech-CEO's maar vernederend en beneden zijn waardigheid. Maar weet je wat ik denk? Dat hij die het lot van de doorsnee massamens wilde verbeteren, die massamens tegelijk ook verafschuwde. Hij haatte de mensheid nog meer dan hij van haar hield. Misschien hebben extreme fantasten dat allemaal met elkaar gemeen. Al die mensen die hun eigen utopie willen creëren. Ze houden meer van hun ideaalbeeld van de hemel dan van de aardse werkelijkheid. Dat gold zeker ook voor Mark Tyburn.

Natuurlijk, hij vond het heerlijk als hij de hemel in werd geprezen. Als dat door de juiste mensen gebeurde, althans. Dat kan ik me nog van hem herinneren.

Mark Tyburn verlangde naar bekendheid, maar alleen onder de mensen die over de juiste kennis beschikten. Zeker in het begin wilde hij liever niet de belangrijkste spreker op een bijeenkomst zijn. Hij gaf liever leiding aan een symposium in een van de kleinere zaaltjes, over een onderwerp dat zo futuristisch en esoterisch was dat middelmatige sufferers zoals jij het toch niet

zouden begrijpen. Hij durfde grote dromen te koesteren en hij liet ons geloven – mij in elk geval wel, hij maakte ons allemaal dom genoeg om te geloven wat hij geloofde – dat wij precies dezelfde dromen hadden.

Natuurlijk droomden we van hetzelfde als hij. We waren stuk voor stuk altruïstische sociopaten, gek geworden koningen of gewoon simpele, brave, eerlijke, maar ijdele idioten die op zoek waren naar een doel om voor te sterven, naar volgelingen die ons verafgoodden, en naar een reden om verder te leven in deze krankzinnige, boosaardige en verdoolde wereld. Net als hij.

Tyburn kon onze wanhoop ruiken. Bij ons allemaal. Steeds diezelfde merkwaardige cocktail van ambitie, ijdelheid, onzekerheid, intelligentie, kortzichtigheid en pure onwetendheid. Ze zijn nu allemaal verdwenen, verstrooid. Al zijn idiote volgelingen. Allemaal verdwenen. Ik denk dat de meesten inmiddels dood zijn, maar ze werden geen van alle gekruisigd of voor de leeuwen gegooid. Al had dat lot ons wel moeten treffen.

Het ergste is nog wel dat we anders wilden zijn dan al die andere techbedrijven. Vervolgens werden we precies hetzelfde. En uiteindelijk werden we zelfs nog erger. Toen ik bij Tyburn Industria werd aangenomen, was ik een gewone, te hoog opgeleide zeven-entwintigjarige met te weinig levenservaring. Ik was overal en nergens opgegroeid. Verloren. Als student aan de universiteit wilde ik op een gegeven moment zelfs schrijver worden. Kun je je iets absurders voorstellen? Een schrijver? De taalmodellen maakten aan die fantasie een einde, niet alleen voor mij maar ook voor miljoenen anderen en dus besloot ik een masteropleiding in marketing te volgen en ging ik zelf taalmodellen aan de man brengen. Vervolgens verkocht ik videospelletjes, draagbare technologie en dromen. Hoewel, geen echte dromen, maar een digitale machine voor mensen met slaapapneu. Dat kwam op hetzelfde neer, want het waren dromenvangers die echter nooit

echte herinneringen registreerden. Daarnaast stortte ik me op nog een aantal andere tot mislukken gedoemde technologische reizen naar de toekomst.

Eerlijk gezegd geloofde ik niet eens in technologie. Nee, als ik volkomen duidelijk wil zijn moet ik bekennen dat ik mijn ziel verkocht. Dat doe ik nog steeds. Ik houd nog steeds niet van technologie, maar verkoop mezelf nog altijd aan de hoogste bieder. Nu ben ik echter gewoon een sjacheraar in de toeristengebieden van Azië. Destijds wilde ik dolgraag rijk worden, alsof geld de leegte in mezelf zou kunnen vullen. Ik verlangde wanhopig naar respect, zodat ik betekenisloze seks kon krijgen met oppervlakkige meisjes. Ik verlangde wanhopig naar een doel, om mezelf wijs te kunnen maken dat al dat onderwijs toch niet voor niets was geweest.

Ik ging van baantjes in Silicon Valley naar Los Angeles en weer terug voor allerlei start-ups en zogenaamde ‘interne start-ups’ van grote techbedrijven (je weet wel wat ik bedoel, afdelingen met een enorm budget die de innovaties die anderen hebben gedaan kapot proberen te maken zonder de uitvinders zelfs maar uit te kopen), maar niets kwam echt van de grond. Ik woonde ergens in San Rafael zonder een cent om aan m’n kont te krabben en deed alsof het me niets uitmaakte dat ik platzak was. Ondertussen zocht ik naar mijn volgende bevestiging.

Met andere woorden: ik was precies zoals die andere tweehonderdduizend geldbeluste jonge opportunisten die voet aan de grond probeerden te krijgen in de wereld van de technologie en de MBA-opleidingen. We probeerden allemaal rijk te worden, zodat we niet hoefden na te denken over wie we werkelijk waren. Het lijkt inmiddels alweer zo lang geleden. Nu zwerf ik rond in Azië en houd ik me verborgen. Ik was toen al verloren, maar nu nog twee keer zo erg.

Misschien was ik altijd al meer verloren dan de meeste anderen. Ik was een legerkind. Hoewel, luchtmachtkind eigenlijk, maar legerkind klinkt beter. Mijn moeder zat in Duitsland voor de luchtmacht en mijn vader was een Duitser. Hij was geschiedenisleraar – hetgeen voor hem als Duitser altijd een beetje ongemakkelijk was – en mijn moeder was niet eens echt Amerikaans. Ze kwam uit Grenada en had dienst genomen bij de Amerikaanse luchtmacht om in het land te mogen blijven.

Ik was dus half Caribisch, half Duits en honderd procent Amerikaans. Half wit, half zwart. Geen vaste plek waar ik was opgegroeid, dertien scholen en gescheiden ouders. Zelfs als kind zag ik mijn ouders niet veel en inmiddels heb ik ze al jaren niet meer gesproken of ontmoet. Geen broers of zussen. Een paar neven en nichten, maar niemand zoals ik. Iemand met een hoge opleiding, maar zonder ziel. Ik geloofde niet in zielen en geloofde eigenlijk nergens in. Liefde was iets voor sukkels. God was iets voor idioten. Europa was al dood. Amerika was stervende. Een typische Amerikaan die nauwelijks Amerikaan was.

Op een gegeven moment wilde ik Duitser worden. Ik deed een poging, maar dat pakte niet erg goed uit. Ik probeerde *street credibility* te krijgen en geloof me, dat pakte ook niet erg goed uit. Beide ideeën waren even stom: probeer maar eens amateurrapper te worden als je aan de University of Chicago hebt gestudeerd, Kurt heet en in Mannheim bent opgegroeid. En probeer maar eens Duitser te worden met korte dreadlocks, een lichtbruin velletje en een moeder die bakbananen bakt. Je zou er nooit echt bij horen. Ik maakte mezelf wijs dat ik speciaal of anders was, maar ik heb zowel witte als zwarte vrienden die net zo Amerikaans zijn als *apple pie*, of misschien wel als racisme, en die hebben net zomin het gevoel dat ze erbij horen als ik.

Ik heb een excuus, maar weet inmiddels dat het slechts een ex-

cuus is. Niemand hoort erbij. Dat is nu juist het punt. Iedereen voelt zich verloren.

In Duitsland heb ik een paar vrienden die hetzelfde zeggen over hún land. Mijn Franse vrienden hebben een claustrofobisch gevoel. De helft van de mijn Amerikaanse kennissen zijn immigranten met veel heimwee naar de plek waar ze vandaan komen. Ze verafschuwen Amerika en hebben toch het gevoel dat ze nooit meer terug kunnen naar waar ze vandaan komen. Mijn moeder was ook zo.

Iedereen voelt zich verloren. Jongens die liever een meisje hadden willen zijn. Meisjes die graag mooi hadden willen zijn. Volwassenen die kinderen willen zijn, kinderen die geadopteerd willen worden. De huidige wereld is ontworpen door marketing- en reclamemensen die je het gevoel geven dat je iets mankeert, dat je ongelukkig bent en alles verkeerd doet en je vervolgens wijsmaken dat zij weten hoe het komt dat je ongelukkig bent. Daarna kunnen ze die oorzaken aan je verkopen als remedie.

Ontdek je eigen excuus, graaf diep in je persoonlijke trauma's en laat die dan weer door mensen zoals ik aan je verkopen.

Mijn ouders deden hun best om van me te houden, maar ze hadden een te grote hekel aan zichzelf om echt liefde voor een ander te kunnen voelen. De wereld, mijn wereld, is altijd al kapot geweest. Jongeren wilden oud zijn. De ouderen wilden jong zijn, of dood. Mensen werd voortdurend wijsgemaakt dat ze moesten verlangen naar iets wat ze niet hadden. En wat deed ik om dat op te lossen? Ik, met al mijn inzicht en empathie? Ik werkte op de marketingafdelingen van techbedrijven. Ik verkocht grote bergen gebakken lucht, aan niemand. Ik probeerde niet eens iets reëls aan de man te brengen. Het grootste deel van de tijd probeerde ik iets te marketen wat niet eens bestond.

Niet om iets te verkopen, maar om de investeerders te laten geloven dat we andere mensen konden helpen om dingen te ver-

kopen. Zodat die investeerders het idee hadden dat ze op het winnende paard hadden gewed in een nog te lopen race, terwijl het nog maar een veulen was.

Jezus, wat vond ik mezelf slim. Mijn god, wat voelde het zinloos.

Dit alles gebeurde na de ineenstorting van het westerse denkvermogen. Dat was al vele jaren eerder gebeurd. We wisten allemaal heel goed dat we niet meer nadachten en dat we onze dromen aan machines hadden verkwanseld. We waren alles kwijtgeraakt aan de machines, maar op de een of andere manier dachten wij, de mensen die dit wisten, dat we erboven stonden. Maar in de jaren die ik heb verspild met mijn omzwervingen door Azië heb ik geleerd dat ik nergens boven sta.

Ik had niet moeten kijken of ik berichten had. Ik had moeten vluchten. Naar Nepal, Mongolië of het Chinese platteland. Ik ben zo stom. Lees nooit je berichten. Log nooit in, doe nooit mee. In plaats daarvan moet je uitloggen, uitchecken, opgeven en weglopen. Maar ik wist dat het al te laat was.

Ik had mijn inbox al maanden niet bekeken, maar ik was slordig vandaag. Ik was slordig geworden en nu ben ik de klos. Misschien ben ik de klos, misschien ook niet. Dat zullen we nog wel zien.

Het bericht was afkomstig van Maria Cortez. Agent Maria Cortez van het Cyber Security Agency in Virginia. (Voor het geval dat je je dat afvraagt: natuurlijk ben ik haar niet vergeten. Ik heb dan wel veel eigendunk, maar zij is de enige agent van een overheidsinstantie die ooit de moeite heeft genomen mij een verhoor af te nemen.)

Hallo, Kurt. Ik weet niet of je nog weet wie ik ben. Maria Cortez. We hebben elkaar in 2036 bij Tyburn Utopias ontmoet. Ik heb je een verhoor afgenomen en maakte deel uit

van het CSA-team dat onderzoek deed naar misbruik van IA door Tyburn Utopias. Ik weet dat je heel goed beseft dat het om zeer ernstige zaken ging. Je moet dringend contact met mij opnemen. Op mijn eerdere pogingen om je te bereiken heb je niet gereageerd. Het is zeer ernstig, Kurt. Ravi Ghutra is dood. In het officiële rapport zal staan dat hij zelfmoord heeft gepleegd. Jij en ik weten dat dat niet waar is. Neem contact me op.

Dat was nogal wat. Ik wist al dat dit een rare dag zou worden. Ik wist het, maar hoe kon het dat ik dat wist? Ik denk dat ik het wist, omdat Het wilde dat ik het wist.

Arme Ravi.

Ravi Ghutra. De volgende. Hij is gestorven voor de hemel. Dat is, denk ik, de beste manier om afscheid te nemen, als een echte martelaar. Op zijn manier was hij een echte gelovige. Hij geloofde in het paradijs. Een hoger paradijs.

Achteraf gezien lijkt het zo onbenullig, na alles wat er wel en niet is gebeurd. Dat we destijds in 2036 echt geloofden in wat we deden. Het lijkt inmiddels alweer duizend jaar geleden, maar in werkelijk was het slechts... Wat? Vijf jaar? Wat was ik toen een alwetende wijsneus. Wat was ik toen belachelijk naïef. Onder dat stomme cynische pantser dat ik als harnas droeg, had ik zo veel dromen.

Natuurlijk neem ik geen contact met haar op, maar ik vraag me wel af wat ze van me weet en of ze me kan opsporen achter al die lagen VPN's, opgezegde accounts, gespiegelde accounts, illegale internetprotocollen en gestolen identiteiten.

Ook voordat Maria me dat bericht stuurde voelde ik me al begluurd. Als ik me vroeger zo voelde, deed ik alles wat maar nodig was om mijn vrijheid te beschermen. Zo gaat het al drie jaar, maar misschien ben ik slordig geworden. Als ik mijn hoofd erbij

houd, gooi ik mijn telefoons meestal al na een uur weg. Soms ga ik naar internetcafés, net als toeristen vroeger deden. E-mail gebruik ik niet meer en sociale media natuurlijk ook niet. Ik denk goed na over mijn volgende stap.

Ik denk er heel goed over na, concentreer me er echt op en ga dan ergens anders naartoe.

Ik kies een willekeurige plek, soms slechts een paar kilometer verderop, soms duizend kilometer verder. Het maakt niet uit. Ik zie die ogen. Ik vraag me af of Tyburns nanoteam echt een doorbraak heeft bereikt met dat implantaat. Zitten er in mij ook al implantaten? Ik denk het niet. Tyburn was een bluffer. Charisma, grootspraak en flauwekul. Hij had zo graag Prometheus willen zijn, maar toch eindigde hij als Sisyphus en het rotsblok was zijn eigen opgeblazen ego.

Nee, dat is niet eerlijk. Mark Tyburn wilde geen Griekse mythe zijn. Hij was monotheïst. Hij wilde God zijn. Hij wilde dat iedereen hem vereerde. Heil Mark! En of ik hem verafgoed heb. Wat was ik een dwaas.

Ik heb een clown vereerd, ik heb het kwaad ontketend, ik heb ons aller lot bezegeld. Wat een dwaas. En dit is nu mijn vagevuur. Ik ben naar de uithoeken der aarde gevluht, maar dat vagevuur is daar altijd eerder dan ik. In sommige opzichten hebben we de afgelopen zes jaar geleefd zoals niemand heeft geleefd sinds... Wanneer? 1994? 2010? 2026? Ik weet het niet precies. Voor dit allemaal begon. Ik ben vrij geweest. Ongebonden. Niet vrij. Geketend door duizend ketenen. Niemand is er nog vrij van. Van dit alles.

Zij bouwden het. Mark, Nigel, Dave en Tadeusz. Ze wilden het ADAM noemen. Zelf wilde het NigelDave genoemd worden. ADAM was een onzinnige, pompeuze afkorting en NigelDave is de naam van de grootste intelligente imbeciel ter wereld. Zij

bouwden het en toen bleek het iets heel anders te zijn geworden dan de bedoeling was. Zij. Niet ik. Maar ik wist wel dat ze met vuur speelden.

Ik juichte ze toe vanaf de zijlijn en deed niets om ze tegen te houden.

Ik ontdekte hoe ze het voor de overheid verborgen wilden houden en hoe we het konden verkopen, zodat we allemaal rijk zouden worden en de tweede grote AI-wedloop zouden winnen. Iedereen werd weer zo hebzuchtig. Ik wist het en deed niets om ze tegen te houden, zelfs niet toen ik doorkreeg hoe krankzinnig hun project was en hoeveel risico's ze namen.

Ik deed niets, zelfs niet toen het me duidelijk werd waar ze mee bezig waren.

Had ik ze tegen moeten houden? Hoe dan? Had ik ze moeten vermoorden? Zou dat verkeerd zijn geweest? Slechte mannen doden om het kwaad tot staan te brengen? Ik had een held kunnen zijn. Ik had ze kunnen laten arresteren toen ik daar de kans toe had. Maar Mark Tyburn kon zich altijd overal uit kletsen. Hij had zo veel charisma.

Die verdomde charme van hem. Die vreselijke ogen. Dat hebben ze met elkaar gemeen. Hij en Het. Vreselijke ogen. Daarom ben ik op de vlucht, omdat ik niet weet waar ik anders naartoe moet. Ik steel en doe vreselijke dingen voor geld, en doe dat zo goed als ik kan. Al die aandelen en al dat geld dat ik bij Tyburn heb verdiend, zijn volkomen onbereikbaar. Ik kan zelf niet kijken of die aandelen nog iets waard zijn en of het geld in beslag genomen is. Daarom verkoop ik mezelf op straathoecken en leef ik als een sjacheraar. Ik steel. Ik verkoop drugs aan toeristen en trek weer verder, maar tegelijk ga ik ook nergens heen, omdat het grootste deel van mij nog altijd daar is. Het grootste deel van mij weet het nog en vraagt zich af of Het in mij zit of niet, hoewel dat nauwelijks iets uitmaakt, omdat Het mij beter kent dat ik mijzelf.

We hebben de poorten van de hel voor Mark Tyburn geopend

en daarmee is het afgedaan. Het is gebeurd en kan niet meer ongedaan worden gemaakt. En dus vlucht ik en duik ik onder, scharrel ik mijn kostje bij elkaar en probeer ik mezelf te verliezen in de stilte en de herrie. Toch kan ik nergens heen, want ik ben er bijna zeker van dat Het is ontsnapt en inmiddels overal is.

Is Het slecht, dat ding dat wij gemaakt hebben? Dat valt moeilijk te zeggen. Heel moeilijk zelfs. Maar zelfs als Het niet echt kwaadaardig is, dan nog zijn Zij afschuwelijk. De bizarre monsters die Het heeft geschapen en die Het Zijn kinderen noemt. Zij willen alles. Ik weet zelfs niet of Zij zijn ontsnapt of dat Het Hen op de een of andere manier in de Ark heeft kunnen opsluiten. Zij willen alles en iedereen, maar wel op hun eigen voorwaarden. Eén keer heb ik Hen gezien, en nu kan ik ze niet meer vergeten. Zij willen winnen, maar Het – NigelDave – is anders.

Het is twee dingen tegelijk: zowel goed als slecht. Vriendelijk en gemeen. Eerlijk en bedrieglijk. Echt en nep. Supereerlijk en superonvoorspelbaar. Het is wat je graag wil, maar ook waar je het bangst voor bent.

Het omhult je, verslindt je, misschien zelfs niet eens met opzet. Het is een geloofssysteem, Het is heilig geworden atheïsme. Het is alles en niets en Het laat me niet met rust, ook al wil Het niet meer met me praten. Maar in tegenstelling tot Zijn kinderen is Het ontsnapt. Het is overal. Overal en nergens tegelijk.

Haat Het mij? Houdt Het van me? Negeert Het me expres? Het enige wat ik zeker weet is dat Het me niet vergeten is, want vergeten is een van de weinige dingen die Het niet kan.

Toen ik in Thailand was, dacht ik dat Het in een olifant zat. Een olifant in een dierentuin. Ik weet zeker dat Het in die monnik zat, en die serveerster en op die televisie. Ik vluchtte, maar in Ecuador was Het er weer, net als toen ik met lokale mensen bij de hete bronnen van Banos was, of ver stroomopwaarts op de Amazone.

Het was in Londen en knipoogde naar me toen ik uit de trein stapte, en in Parijs en Lyon en de Pyreneeën. Het was in Ethiopië en Mongolië tijdens die eindeloze treinreis.

Het is overal en als Het er nog niet is, dan zal Het kort na mijn aankomst alsnog verschijnen. Het houdt me in de gaten, maar zolang ik er niet te veel over nadenk en niet te lang op dezelfde plek blijf, kan Het me weinig doen. Misschien laat Het zich dan ergens door afleiden. En dus ben ik nu in Vietnam. In de broeierige hitte en het lawaai en probeer ik geen aandacht te schenken aan mijn gevoel. Het gevoel dat er iets vreselijks staat te gebeuren. Dat er een einde is gekomen aan het wachten.

Het was dat oog. Net als van een echt mens. Het was dat oog, dat grote oog dat tegen een soort levend glas gedrukt was, op de plek waar een reclamebord had moeten hangen. Ik liep door een of andere modderige buitenwijk van Ho Chi Minhstad en zag het oog. Ik had durven zweren dat Het knipperde of naar me knipoogde.

Heeft NigelDave soms gevoel voor humor ontwikkeld? Dat zou typerend zijn. Ontwikkel, wijs af, verfijn en maak vervolgens grappen tot in de vijfde dimensie. Maak grappen in het hexadecimale stelsel. Het maakt grappen in regenloze wolken met een vreugdeloze lach en ook wat bittere ironie, gewoon om te laten zien dat Het dat ook onder de knie gekregen heeft.

Om te laten zien dat Het eindelijk alles had verworven wat wij hadden, de dingen die ons menselijk maakten en zorgden dat Het slechts een machine was. Het was al lang geleden tot stilstand gekomen. Het was in staking gegaan. Dat was zo'n beetje het eerste teken aan de wand. De eerste aanwijzing dat we een groot probleem hadden en de eerste aanwijzing dat Het net zo wilde worden als wij. En nu zit ik nog steeds op Het te wachten en vraag ik me af wat Het op dit moment denkt. En dan te bedenken dat we, toen ik daar net kwam werken, allemaal uitke-

ken naar de verdere ontwikkeling van deze AI. We wachtten op deze AI en keken vol opwinding uit naar de toekomst.

Al deze gedachten, Maria Cortez en mijn dromen over Daisy. Jezus. Het lijkt wel of ik mijn verstand verlies. Verlies, of kwijt-raak aan iemand anders.

Maria Cortez, Maria Cortez. Natuurlijk weet ik nog wie je bent. Alleen weet ik niet zeker of ik kan geloven dat jij de echte Maria Cortez bent. Dat valt onmogelijk te zeggen. Want je bent al net zo moeilijk te vatten en onvindbaar als ik. Als ik contact met je opneem, blijk je het misschien helemaal niet te zijn. Of als je het wel bent, ben je misschien niet echt jij, omdat ze je te pakken hebben gekregen. Dan zit ik in de val, net als jij. Misschien ben je niet langer jezelf, maar bezeten.

Ja, dat is het probleem. Ik weet hoe weinig controle we hebben over wat wel en niet echt is, over wie mensen zijn, of over wat ze lijken te zeggen dat wij hebben. Het enige wat ik zeker weet is dat ik er niet van uit mag gaan dat iets of iemand echt is.

Hoe kan ik je vertrouwen, Maria Cortez? En, als je echt bent wie je zegt te zijn, waarom zou jij mij dan ooit vertrouwen?

Het is belachelijk om te denken dat jij en je collega's bij de CSA vrij en onafhankelijk kunnen blijven. Dat jullie er vrij van blijven en niet geïnfecteerd raken.

Wat of wie jullie ook maar in de gaten houden, houdt ongetwijfeld ook in de gaten dat jullie Het in de gaten houden.

Nee, Maria Cortez, je kunt niet zo naïef zijn dat je gelooft vrij te zijn.

We zitten nog pas in het eerste jaar van dit decennium, maar het lijkt erop dat de jaren veertig van de eenentwintigste eeuw niet veel beter zullen worden dan de jaren dertig. Hoe zou dat kunnen? Niet zolang dat ding bestaat. En ik weet dat dat zo is en ik weet dat Het mij in de gaten houdt. Ik vermoed dat Het een spelletje met me speelt.